

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

OKTOBER 2022

Förord

Här kommer så det första månadsbrevet från Ålands nyetablerade representation i Helsingfors. Tanken är att vi månatligen ska ge en inblick i aktuella händelser och frågor på axeln Mariehamn – Helsingfors. Innehållet ska ge Er en möjlighet att dels få en uppfattning om vad som hänt under den senaste månaden dels er ge en framåtsiktande blick där vi beskriver frågor som är på kommande.

Representation har nu varit verksam en månad. Det har under den månade blivit mycket tydligt för mig att det funnits och finns ett stort behov att utveckla, förbättra och säkra kontakt, information och dialog mellan Mariehamn – och Helsingfors på många olika plan. Representationen är en del av Stabsenheten vid Regeringskansliet där flertalet andra för landskapet strategiska frågor finns placerat vilket varit till stor fördel i arbetet med etablerandet av representationen. Mottagandet såväl här på hemmaplan som i Helsingfors har varit gott.

Tyngdpunkten i arbetet har under denna månad legat på kontaktskapande och nätverkande verksamhet. Det tidigare Ålandskontoret hade många nyttiga och användbara kontakter och nätverk som vi nu bygger vidare på och målsättningen är att göra dem ännu mera aktiva än i dag.

Ett stort tack för denna första månad! Jag och Lena önskar er alla en riktigt fin fortsättning på hösten.

Mariehamn den 14 oktober 2022

Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors

Representationen har fått ny styling

Efter att beslutet om att inrätta en representation i Helsingfors togs vidtogs en uppfräschning av våra lokaler på Annegatan så att det i än högre utsträckning lever upp till vad man förväntar sig av landskapets representationskontor i republikens huvudstad. Uppdraget för detta arbete gick till överintendent Susanne Procopé vid Ålands Konstmuseum och specialsakkunnige i Ålands frågor vid representationen Lena von Knorring att genomföra arbetet. En del nya möbler, Ålands vapen samt en åländsk flagga inköptes och åländsk konst hängdes på väggarna. För tillfället är konsten som pryder våra väggar producerad av Jonas Wilén och Satu Kiljunen. På bilderna nedan kan ni se att resultatet blev riktigt bra och vi kan nu känna en stolthet över våra representationslokaler i huvudstaden.

Pressträff

Måndagen den 26 september hade representationen bjudit in pressen till ett informationstillfälle för att presentera den kommande verksamheten. På plats fanns, utöver ett 10-tal journalister, också lantrådet Veronica Thörnroos. Informationen resulterade i en god rapportering i Finlandssvensk och åländsk media.

Konstateras vidare att vi inte lyckades locka representanter för finskspråkig media. Vi kommer därför att framöver försöka hitta ingångar som fungerar även till dem då det kommer att vara en väsentlig pusselbit för att skapa en positiv Ålandsbild i Finland som helhet.

Nätverkande

En stor del av representationens och då framför allt Ålands representants arbete har under den första månaden ägnats åt nätverkande och kontaktskapande verksamhet. Specialsakkunnige har, under Ålands kontorets paraply, byggt upp ett fungerande grundläggande nätverk särskilt i förhållande till de Ålandsansvariga tjänstemännen på ministerierna. Ålands representant har under september återknutit kontakter till personer i det nätverk han byggt under tiden som aktiv i landskapspolitiken, men också sökt nya kontakter utgående från de behov som finns idag.

Det nätverkande arbetet görs såväl på Åland som i Helsingfors och det huvudsakliga syftet är att knyta samman åländska aktörer med finländska men också att representationen har ett brett nätverk som kan användas för att "olja maskineriet" i frågor som lett till eller hotar att leda till konflikter eller låsningar.

Samarbetet mellan den åländska riksdagsledamoten Mats Löfström och representation är viktigt. Ledamoten har under de snart två perioder han representerat Åland i riksdagen byggt ett imponerande och användbart nätverk som är av stor vikt när det gäller att arbeta för bästa möjliga lösningar på frågor som berör Åland. En första diskussion har förts mellan Ålands representant och riksdagsledamoten om hur arbetet kan arrangeras på bästa sätt. Det är viktigt att budskapen som kommer från Åland är samordnade och samstämmiga. Viktigt är också att man samordnar arbetet med olika frågor så att onödigt dubbelarbete undviks och respekten för våra respektive ansvarsområden bibehålls samtidigt som vi kan hjälpa och stöda varandra utgående från behov och önskemål. Månatliga avstämningar mellan representation och riksdagsmannen kommer därför att ske, detta i kombination med kontinuerlig kontakt i aktuella ärenden grundläggande är en förutsättning för ett väl fungerande arbete som ger bäst resultat för Åland.

Aktuella frågor

Kontaktgrupper vid ministerierna

Statsrådet fattade under året beslut om en Ålandsstrategi vars syfte är att utveckla och stärka kommunikationen i förhållande till självstyrelsen och behandlingen av Ålandsfrågor. En av de konkreta åtgärder som beskrivs är skapande av sk. kontaktgrupper vid ministerierna. Medlemmarna i kontaktgruppen skall vara tjänstemän på högnivå från såväl ministeriet som landskapsregeringen. Arbetet i kontaktgrupperna ska syfta till att i ett tidigt skede lyfta gemensamma frågor för att undvika kommande problem och framför allt tidsbrist i behandlingen av frågorna.

Sedan tidigare finns kontaktgrupper vid utrikesministeriet, inrikesministeriet och försvarsministeriet. Erfarenheterna från dessa är mycket goda. Målsättningen är att på detta sett formalisera ett samarbete som också ska hålla över tid och som inte enbart ska vara beroende av personliga kontakter utan vara institutionaliserat.

Skattegränsen

Frågan kring hanteringen av skattegränsen är en fråga som återkommer i jämna repriser. Tullen har meddelat att man från och med den 5 november kommer att tillämpa nya direktiv vid deklarationsförfarandet. Det detaljerade innehållet i dessa direktiv är ännu inte kända men det finns en uppenbar risk att vi befinner oss i samma prekära situation som för ett år sedan.

Lantrådet och Ålands representant i Helsingfors besökte den 26 september finansministeriet i Helsingfors och sammanträffade där med statssekreterare Timo Reina. Vid mötet med Reina redogjordes för landskapsregeringens farhågor och en muntlig framställning om att finansministeriet skulle utse en gemensam arbetsgrupp som skulle arbeta med att hitta lösningar på såväl lång som kort sikt gällande dessa frågor.

Torsdagen den 29 september översände finansminister Roger Höglund ett formellt initiativ om en gemensam arbetsgrupp till finansministeriet i Helsingfors. I skrivelsen betonades att frågan är brådskande och att en liknande arbetsgrupp som tillsattes förra året hade lyckats väl i att hitta lösningar på kort sikt. Den nu önskade arbetsgruppen bör också fokusera på att hitta mera långsiktiga lösningar för att inte som nu vid återupprepade tillfällen hamna i akuta situationer.

Ålands representant i Helsingfors har också varit i kontakt med Tullen för att betona vikten av en god lösning.

Frågor på kommande

Kommande regeringsprogram för riksregeringen

I april 2023 hålls riksdagsval i republiken Finland. Då resultatet av valet är klart inleds förhandlingar för en ny regering. Arbetet med att förbereda ett nytt regeringsprogram har redan startat här i Helsingfors.

Skrivningarna i regeringsprogrammet är helt avgörande för hur den kommande regeringen kommer att hantera den kommande regeringsperioden.

Beredskapslagstiftning

Ett stort och omfattande arbete med att uppdatera landets beredskapslagstiftning pågår i en parlamentarisk kommitté. Landskapsregeringen har ingen plats i kommittén men riksdagsledamoten deltar som observatör.

Landskapsregeringen har initierat behovet av en särskild arbetsgrupp som skulle granska beredskapslagstiftningen utgående från förhållande till självstyrelsen.

Hagasamarbetet

De nordiska regeringarna samarbetar kring frågor gällande civil krisberedskap i ett samarbete som benämns Hagasamarbetet. Då landskapsregeringen konstaterat att stora delar av de uppgifter som ingår i den civila krisberedskapen ligger under självstyrelsens behörighet har initiativ tagits till Inrikesministeriet om att Åland skall kunna delta i samarbetet. Frågan har diskuterats av Hagasamarbetet och har vad som framkommit mottagits positivt.

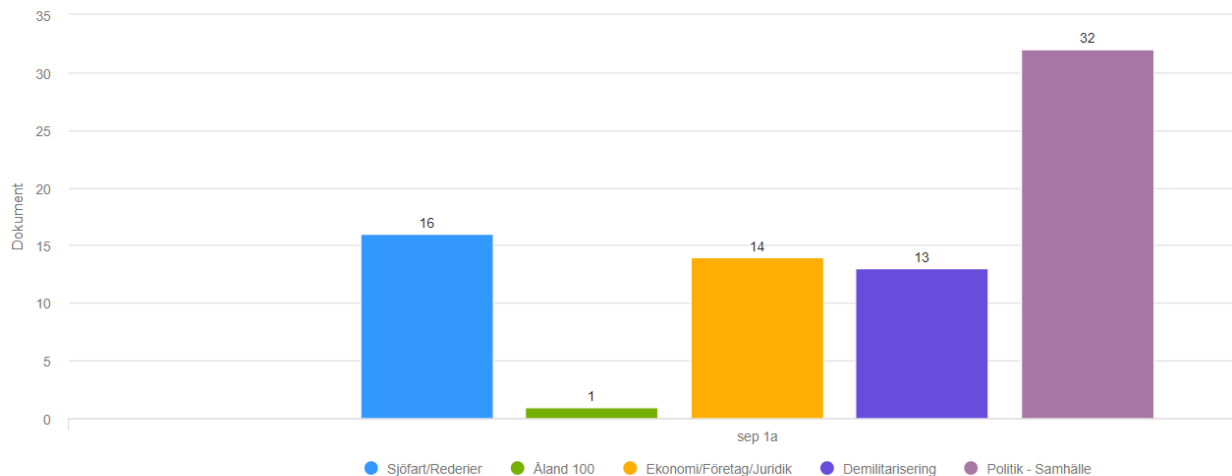
Övrigt

Ålands representant i Helsingfors har påbörjat en diskussion med landskapsregeringens ministrar och dess ledande tjänstemän om aktuella frågor inom respektive ansvarsområden. Till dessa återkommer vi senare.

Rapportering gällande Åland i finländsk media

Ålands representation i Helsingfors följer kontinuerligt vad som produceras i finländsk media. Syftet är dels att vid behov kunna agera, dels för att få en så bred bild som möjligt över synen på Åland i Finland.

Sep 1, 2022 - Sep 30, 2022

Källa: Meltwater

Flertalet finländska ministrar har besökt Åland och detta har också uppmärksammats i media. Unescos årliga nordiska möte som i år hölls i Mariehamn, åländska demonstranter mot Rysslands krig i Ukraina samt relativt låga arbetslöshetssiffror på Åland har också väckt medias intresse. Grundandet av en reservistförening på Åland har fortsatt att väcka uppmärksamhet i olika sammanhang. Innehållet i artiklarna om Politik och samhälle, Åland 100, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier har granskats mera ingående

Nedan en sammanställning över artiklar gällande Åland som funnits i finländsk media:

Politik och samhälle (32)

- Ålandsminister Thomas Blomqvist besökte Åland. Detta informerade Justitieministerium om på sin webbsida 5.9.
- Unescos årliga nordiska möte hölls i Mariehamn (HBL 5.9). Mötet betonade yttrandefrihet, akademisk och konstnärlig frihet. Unescos generalsekreterare Zabrina Holmström säger att "det är jätteviktigt och roligt att vi fått med Åland i den nordiska Unesco gemenskapen". Åland är en av 12 associerade medlemmar bland 193 medlemsländer i Unesco.
- President Niinistö underkände språkrav (VBL och ÖT 11.9). Vasabladet och Österbottens tidning citerar vicelantrådet Harry Jansson "får oerhörda konsekvenser och strider mot Ålands folkrättsliga ställning".

- Åländska demonstranter mot Rysslands anfallskrig i Ukraina som demonstrerar utanför Rysslands konsulat i Mariehamn vill att konstverket "Non violence" pistolen placeras utanför Rysslands konsulat i Mariehamn. (HBL 11.9)
- Utrikesminister Pekka Haavisto besökte Åland den 12.9. (Yle 12.9).
- Inrikesminister Krista Mikkonen besökte Åland den 15–16.9. (Inrikesministeriets webbsidor 14.9).
- "Ålänningar tvingas tala engelska med Sanna Marin – vill nu räta ut fnurrorna med Helsingfors", (Yle 26.9 Bengt Östling).
- Migrationsverket i Finland grundar 16 nya mottagningscentraler, varav en på Åland. (STT info, Yle)
- Arbetslösheten fortsätter att minska och Åland ligger i topp (-30,8%) och Nyland (-19.8%) ligger på andra plats. (Keski-Uusimaa, Keravan-lehti 28.9).

Åland 100 (1)

- En gudstjänst för att hedra Ålands självstyrelse 100 år ordnades i Sunds kyrka. (Netti-TV 11.9)

Demilitarisering (13)

- Finland är ett geopolitiskt centrum (Laiton lehti 3.9) I det fria debattforumet "Laiton lehti" debatteras Finlands geopolitiska läge i en artikel av Marco Wit och historiskt nämns "Oolannin sota".
- Kauppalehti skrev den 3 september om Utrikesminister Pekka Haavistos syn på att Finland blir medlem i Nato. Man har med Nato gått igenom Ålands särställning.
- Österbottens tidning och Vasabladet skrev 21.9 om Reservistföreningen på Åland "civil grupp som skjuter prick" säger de två österbottningarna Jonas Lindén från Närpes och Sebastian Cederberg från Kronoby som har varit med och grundat reservistföreningen på Åland.
- Verkkouutiset skrev den 22.9 om att Åland inte är utan vapen eller opartiskt vid en krissituation. Jukka Tarkka, doktor i Statsvetenskap uttalar sig i artikeln.
- HBL 24.9 Närmare 50 ålänningar deltog i Soldatens grundkurs 1.
- Den 25.9 skrev Helsingin Sanomat en artikel om krissituationer och att "Östersjön då är Natos innanhav". I sammanhanget nämns Åland.
- Hbl intervjuade lantrådet Veronica Thörnroos om värnplikten och om den kunde bli aktuell på Åland. Lantrådet säger att initiativet till en värnplikt för ålänningarna i så fall bör komma från Försvarsmakten.
- Helsingin Sanomat skrev om Skyddspolisens och att hot som kan riktas mot energiproduktion och annan infrastruktur. I detta sammanhang nämns Rysslands konsulat på Åland.
- Skyddspolisens chef Antti Pelttari intervjuades i HBL 29.9 om Rysslands konsulat på Åland. Han försäkrar att konsulatet är under noggrann uppsikt.

Ekonomi/företag/juridik (14)

- Yle rapporterade 16.9 om att den torra sommaren har gjort att potatisskörden är mindre än vanligt och att det påverkar chipsproduktionen.

- Den 21.9 rapporterade HBL om att Mikael Björklund lämnar Golfrestaurangen på Åland. Mikael Björklund intervjuades också i HBL 23.9.
- I specialtidningen cirkulär ekonomi Uusio-utiset rapporterade man 26.9 om prisbelönat rivningsarbete där man beaktat återvinning och hållbarhet. Man delar årligen ut ett pris för "hållbara rivningsprojekt". I artikel nämns att rivningen av Mariehamns energis dieselkraftverk som förverkligades av företaget Sparal Oy fick tredje pris i tävlingen.

Sjöfart, rederier (16)

- Passagerarrekor på Viking Lines Åbo rutt, (Hbl, Aamuset, Turun Sanomat, Kuljetus 7–9.9.)
- Museifartyget Pommern skrevs om i Tekniikka & Talous 19.9.
- Om fem år vill Åbo Akademi och Viking Line ha kolneutral trafik mellan Åbo och Stockholm, (Hbl, Länsi-Suomi, Tekniikka & Talous, Matkaviikko 21.9)